

Drodzy uczniowie klasy 8 SP 14,

witam Was w kolejnym dniu zdalnego nauczania.

We wtorek 24 marca proszę o uważne przeczytanie notatki dotyczącej bohaterów „Quo vadis” i, jeżeli to możliwe wydrukowanie jej oraz wklejenie do zeszytu.

Powodzenia!!!

Agata Zarych

Temat: Poznajemy bohaterów „Quo vadis”.

Marek Winicjusz

Syn starszej siostry Petroniusza, należał do najznamienitszych obywateli Rzymu. Był bogatym i posiadającym ogromny majątek patrycjuszem, który brał udział w licznych wojnach, mogąc pochwalić się wspaniałymi zwycięstwami.

Winicjusz wyglądał niczym uosobienie siły i męstwa. Jego atletyczna budowa, groźne spojrzenie, zrosnięte brwi i smagła cera sprawiały, że podobał się kobietom. W pewnym momencie zainteresowanie okazała mu wszak sama Poppea, a wcześniej uczyniła to Chryzotemis.

W pierwszych fragmentach dzieła jest Winicjusz człowiekiem porywczym, gniewnym i dążącym do zaspokojenia swoich potrzeb za wszelką cenę. Jako bogaty patrycjusz nie przyjmuje odmowy, dlatego w obliczu niechęci i strachu, jaki wzbudził w Ligii w czasie uczt u Nerona, postanawia zdobyć ją siłą.

Już od pierwszego wejrzenia Ligia nie jest obojętna Winicjuszowi. Na początku bohater darzy ją uczuciem, w którym dominuje pożądanie, lecz niepowodzenie w czasie uczt stopniowo zmienia jego nastawienie. Winicjusz wytrwale poszukuje królewskiej zakładniczki, towarzysząc temu mu spreczne uczucia. Wie jedno - musi odnaleźć ją za wszelką cenę.

Wytrwałość Winicjusza przynosi efekty. Dzięki pomocy przebiegłego Chilonidesa dowiaduje się, że Ligia jest chrześcijanką i weźmie udział w wielkim spotkaniu wyznawców Chrystusa, które odbędzie się w Ostrianum. Wizyta w tym miejscu i próba zdobycia Ligii siłą okażą się przełomowym momentem życia Winicjusza.

Siostrzeniec Petroniusza, wtargnąwszy do domu Miriam, by zabrać ze sobą Ligię, zostaje powalony przez Ursusa. Odniesiona przez niego rana jest na tyle poważna, że musi zostać wśród chrześcijan, by dojść do siebie. Zaczyna więc poznawać w praktyce to, o czym mówił apostoł Piotr. Wyznawcy Chrystusa otaczają go troskliwą opieką, szanują go i nie chcą się zemścić. Szczególnie mocne wrażenie wywiera na nim moment, w którym Glaukus przebacza Chilonidesowi.

Początkowo przemiana Winicjusza spowodowana jest głównie uczuciem do Ligii. Nawet sama bohaterka uważa, że jego serce nigdy nie otworzy się na naukę Chrystusa. Jednakże stopniowo bohater zmienia swoje postępowanie - hamuje gniew, wybacza, traktuje ludzi z szacunkiem, próbuje nawet naprawić błędy przeszłości (stawia płytę nagrobną dla Gula - niewolnika, który go wychowywał, a został zabity w akcie gniewu).

Winicjusz, przyjąwszy chrześcijaństwo, dostrzega ogrom zepsucia panującego w Rzymie, gardzi Neronem i jego przybocznymi. Kiedy Ligia zostaje uwięziona, gotów jest uczynić wszystko, by przywrócić jej wolność, lecz w obliczu szaleńczego cesarza okazuje się bezradny.

Spędza więc jak najwięcej czasu w więzieniu, by być przy ukochanej, a kiedy Ursus pokonuje tura, wskakuje na arenę i okrywa Ligię płaszczem, nie bojąc się reakcji tłumu. Ostatecznie Winicjusz wyjeżdża na Sycylię. Zmiana, którą przechodzi pod wpływem miłości do Ligii, przywraca jego życiu sens i wartość. Tym samym stał się godnym tego wspaniałego uczucia.

Ligia

Jej prawdziwe imię brzmi Kalina, to młoda córka wodza Ligów, barbarzyńskiego plemienia zamieszkującego ziemie Europy Środkowej. Do Wiecznego Miasta trafiła ona skutek konfliktu militarnego - stała się zakładniczką. Jej wychowaniem zajęli się Aulus Plaucjusz i Pomponia Grecyna, chrześcijanie.

Bohaterka cechowała się nieprzeciętną urodą. Chociaż Petroniusz uważał, że była zbyt szczupła, dostrzegłszy jej rumiane policzki, błękitne oczy, świeże usta, ciemne, kręcone włosy i długą szyję, uznał, że jest w niej coś wyjątkowego.

Ligia została wychowana w wierze chrześcijańskiej i doskonale znała kulturę rzymską. Jako wyznawczyni Chrystusa unikała jednak zepsutego świata patrycjuszy i cesarza. Kiedy znalazła się na uczcie u Nerona, czuła się tam nieswojo, a natarczywe zaloty Winicjusza sprawiały jej przykrość. Ostatecznie oswobodził ją Ursus, którego pomoc okazała się nieoceniona.

Młoda dziewczyna i jej potężny opiekun trafili do domu Miriam. Kiedy bohaterka poczuła, że Winicjusz przestaje być jej obojętny, postanowiła odsunąć się na bok, by nie złamać zasad. Okres prześladowań chrześcijan był dla Ligii niezwykle ciężki. Prerażona, wyczerpana i chora nabrała przekonania, iż nie zobaczy już Marka w świecie doczesnym. Dlatego też uspokajała go, że śmierć wcale nie będzie końcem ich ślubowania.

Ligia jest postacią dość jednoznaczną, wyraźnie kontrastującą z mieszkankami ówczesnego Rzymu. Kieruje się w życiu jasno określonym systemem wartości, których źródłem jest nauka Chrystusa.

Petroniusz

Gajusz Petroniusz zwany Arbitrem jest jedną z postaci historycznych, które występują w powieści Henryka Sienkiewicza. Był to filozof i literat, prawdopodobnie twórca „Satyriconu” (w „Quo vadis” pracuje nad tym dziełem), wyznawca epikureizmu.

W dziele Henryka Sienkiewicza Petroniusz jest wujem Marka Winicjusza, mężczyzną niezwykle urodziwym, o trochę mniej atletycznej budowie od siostrzeńca, wesołej twarzy i orzechowych oczach. Ludzie kochali go, a to ze względu na dar wymowy i hojność. Co ciekawe - mężczyzna miał negatywny stosunek do społeczeństwa, lecz uważał, że nie przystoi mu być szorstkim i okrutnym.

Petroniusz szybko wypracował sobie wysoką pozycję wśród arystokratów otaczających Nerona. Cesarz cenił go głównie ze względu na jego odczytanie i wiedzę z zakresu literatury oraz sztuki. To właśnie wuj Winicjusza opiniował dzieła Nerona, udzielając mu wskazówek i uwag.

Arbiter elegancji był człowiekiem niezwykle inteligentnym, bystrym i sprytnym. Potrafił odnaleźć się w każdej sytuacji i wyjść z największego niebezpieczeństwa. Z Neronem obchodził się delikatnie, obdarzając go komplementami i potrafiąc należycie zinterpretować każde artystyczne niepowodzenia władcy.

Szczególnością darzył Petroniusz Marka Winicjusza. Otaczał młodzieńca opieką i gotów był uczynić dla niego wszystko. To on pomagał mu w zdobyciu Ligii, to on namawiał Poppeę, by udała się do westalek prosić o łaskę dla dziewczyny. Nie rozumiał jednak religii chrześcijańskiej i dziwił się siostrzeńcowi, że zdecydował się ją przyjąć. Dla niego była ona

zbyt trudna, gdyż skłaniał się głównie ku rozkoszy i nie lubił wysiłku - ani fizycznego, ani duchowego.

Petroniusz w głębi serca gardził Neronem, człowiekiem nieprzewidywalnym, okrutnym i złym. Dlatego nie rywalizował z Tygellinusem o względy władcy, co prefekt straży nocnej skrętnie wykorzystał. Kiedy jasnym stało się, że na Petroniusza zostanie wydany wyrok śmierci, bohater urządził wspaniałą ucztę, w czasie której nakazał przeciąć swoje żyły. Dołączyła do niego kochająca go nad życie Eunice. Para słuchała poezji, rozmawiała z przyjaciółmi, stopniowo opuszczając ten świat. Na pożegnanie Petroniusz napisał list do Nerona, wyjawiając mężczyźnie prawdę o jego twórczości.

Arbiter elegancji jest postacią budzącą sympatię czytelnika. Imponować mogą jego zdrowy dystans do sytuacji panującej na dworze Nerona, wierność wyznawanym ideałom i troskliwa miłość, jaką otaczał siostrzeńca.

Neron

Żył w latach 37 - 68 r. n.e., był wychowankiem Seneki, synem Agrypiny Młodszej. Panował w Rzymie w latach 54 - 68, a okres jego władzy oceniany jest niejednoznacznie. Historycy akcentują, że cieszył się on popularnością wśród prostego ludu, lecz miał wielu wrogów należących do wyższych stanów. Odsuwają od niego także podejrzenia o celowe podpalenie Rzymu, gdyż miasto często płonęło ze względu na zabudowę.

W „Quo vadis” Neron jest postacią karykaturalną, co odzwierciedla już jego wygląd. Na grubym karku miał dziecięcą głowę, którą ozdabiała trefione (układane) włosy. Twarz jego była małpia, obrośnięta tłuszczem. Nie nosił brody, poświęcił ją bowiem Jowiszowi, ale większość z jego otoczenia wiedziała, że uczynił to, by nie pokazywać ludziom miedzianego zarostu.

Neron nie kochał Rzymu. Wielbił za to poezję i sztukę, pragnął stać się wielkim artystą i zdobyć w ten sposób podziw milionów. Władzę w jego imieniu sprawowali doradcy i dowódcy, zachowując oczywiście pozory. Pozory odgrywały w życiu Nerona najważniejszą rolę. Kiedy umarła jego córka, rozpoczął teatralną żałobę. Nawet jeśli czuł przerażenie, nie dawał tego po sobie poznać, a każdy swój czyn usprawiedliwiał, szukając jak najlepszych wyjaśnień.

Cesarz był niezwykle okrutnikiem. Kiedyś zamordował matkę (widmo tego dnia wciąż go nawiedzało) i żonę, bezwzględnie eliminował także potencjalnych następców tronu. Nieustannie żył w strachu, bojąc się o swoją pozycję i zabiegając o uznanie ludzi. Cenil pochlebców, otaczał się ludźmi, którzy będą go wielbić za wszystko, co uczyni.

Neron jest pozbawionym uczuć egoistą, człowiekiem wszechwładnym, mogącym decydować o życiu i śmierci. Kiedy pisze „Troikę”, rozpacza, ponieważ nigdy nie widział płonącego miasta. Po krótkiej rozmowie z Tygellinusem jest usatysfakcjonowany, wie bowiem, że Rzym wkrótce pochłonie ogień. Z bezpiecznej odległości napawał się widokiem katastrofy, a kiedy powrócił, winą obarczył chrześcijan. Dla wynagrodzenia ludowi strat nakazał rozdawać jedzenie i zorganizować igrzyska, w czasie których z brutalną namiętnością mordował chrześcijan, przyglądając się kolejnym scenom i aranżacjom ich śmierci. Okrutnie potraktował także Rufiusa (syna Poppei), skazując go na śmierć, ponieważ zasnął w czasie deklamacji.

Chociaż cesarz mógł wydawać się wszechpotężny, jego rządy nie trwały długo. Pusty skarbiec (nakazał rabować sycylijskie kosztowności), piętrzące się zaniedbania i okrucieństwo sprawiły, że wybuchł bunt przeciwko cesarzowi. Kiedy odsunięto go od władzy, chciał popełnić samobójstwo, brakło mu jednak odwagi, a wyręczył go Epafrodyt.

Neron jest postacią jednoznacznie złą - tchórzem, okrutnikiem, człowiekiem pozbawionym gustu. Można odnieść wrażenie, że sprawuje władzę wyłącznie dlatego, iż pozwala mu ona bezkarnie uczestniczyć w przyjęciach i ucztach oraz odczytywać swe wiersze na forum.

Chilon Chilonides

Należy do grona najciekawszych bohaterów powieści Henryka Sienkiewicza. O przeszłości tego człowieka wiadomo niewiele, lecz jego wygląd sugeruje, że może ona skrywać wiele mrocznych epizodów. Nie był on stary, ale patrząc na niego, można było odnieść takie wrażenie. Przygarbiona sylwetka, niechlujne broda i fryzura, wielka głowa, żółtawa cera i liczne pryszcze, którymi pokryty był jego nos - wszystko to znamionowało ubóstwo i zamiłowanie do alkoholu.

Nie wiadomo, kim tak naprawdę był Chilonides ani z czego się utrzymywał. Pewnym jest jednak fakt, że jak nikt inny orientował się w sytuacji Rzymu, znał wielu ludzi, miał dostęp do cennych informacji. Najpewniej odwiedzał karczmy, gdzie zbierał najciekawsze wieści. Chilon pojawia się u Winicjusza, by pomóc mu w poszukiwaniach Ligii. Już wtedy staje się jasnym, iż jest to postać niebudząca zaufania, na swój sposób przerażająca. Grek z łatwością przenika do środowiska chrześcijan, udając jednego z nich i zdobywa cenne informacje. Niepokoi go jedynie pojawienie się w mieście Glaukusa, z którym miał zatarg (wydał jego rodzinę). Dlatego postanawia uknuć intrygę i wyeliminować niebezpieczną postać. Rozpowiada wśród chrześcijan, że lekarz jest dla nich zagrożeniem, ale jego plany spełniają na niczym, gdyż udaje się z Winicjuszem do Ostrianum.

Chilonides pomagał Winicjuszowi wyłącznie dla zapłaty, o którą wielokrotnie się dopominał. Gdy siostrzeniec Petroniusza odnalazł ukochaną, miał zachować milczenie i został zwolniony ze służby. Grek, nie chcąc się z tym pogodzić, sprzeciwił się patrycjuszowi, za co został wychłostany. Zapamiętał tę lekcję, by wkrótce się zemścić.

Mściwość i interesowność Chilonidesa zaprowadziła go do samego Nerona. Grek zeznał, że to chrześcijanie są winni podpalenia Rzymu, czym ściągnął na nich okrutny los. Kiedy przejeżdżał się z Neronem po ogrodach cesarskich, oglądając płonących wyznawców Chrystusa, ponownie spotkał Glaukusa. Mężczyzna, który już raz mu wybaczył, uczynił to ponownie. Wtedy w Chilonidesie coś pękło, zaczął głośno mówić, iż to Neron nakazał spalić Rzym. Wkrótce, pobłogosławiony przez Pawła z Tarsu, sam skonał na krzyżu. Przez większość utworu Chilonides jest postacią odpychającą, działająca wyłącznie dla korzyści materialnych, posługująca się kłamstwem i bezlitosną. Jednakże pod wpływem losu chrześcijan zmienia swe nastawienie. Już wcześniej zastanawiał się nad istotą ich wierzeń, a sam zrozumiał je dopiero wtedy, gdy dostrzegł przerażające efekty swych wyborów. Chilonides umiera jako chrześcijanin, otrzymawszy wcześniej wybaczenie od współwyznawców.

Ursus

Olbrzymi i obdarzony nieziemską wręcz siłą Lig, który towarzyszył Ligii (nazywał ją Kaliną) w Rzymie. Swojej mocy używał tylko w obronie koniecznej - np. w czasie oswobodzenia Kaliny, walki z Krotonem, starcia z turem germańskim. Naprawdę był bowiem człowiekiem łagodnym i spokojnym, na co wskazywały jego błękitne, delikatne oczy.

Początkowo budził on lęk Winicjusza, zdawał mu się być brutalnym barbarzyńcą. Stopniowo patrycjusz przekonywał się do niego, dostrzegając jego spokój, opanowanie i oddanie Ligii.

Pomponia Grecyna

Opiekunka Ligii, Rzymianka, chrześcijanka. Żona Aulusa Plaucjusza. Była kobietą stonowaną, spokojną. Trudno jej było pogodzić się z faktem, iż jej mąż wciąż czcił rzymskich bogów.

Aulus Plaucjusz

Mąż Pomponii Grecyny, były żołnierz, opiekun Ligii. Młodą dziewczynę kochał jak własną córkę, toteż trudno było mu pogodzić się z odebraniem jej przez Nerona. Kiedy Ligia ukryła się przed Winicjuszem, Aulus Plaucjusz szukał jej na własną rękę. Jego stosunek do władcy był negatywny, nie szanował go, uważał za obłąkanego.

Poppea Sabina

Druga żona Nerona, kobieta niezwykle piękna, lecz nielubiana przez poddanych. Chrześcijanie uważali ją za ucieleśnienie wszystkich grzechów, Rzymianie z niepokojem patrzyli na wpływ, jaki wywierała na Nerona. Jest bohaterką zimną i cyniczną. Gardzi wyznawcami Chrystusa, wspierając równocześnie Żydów. Nakłania męża, by winą za pożar Rzymu obarczył właśnie chrześcijan.

Aby uratować Rufiusa (swego syna z pierwszego małżeństwa), gotowa jest prosić westalki o uwolnienie Ligii. Bohaterka umiera zgładzona na rozkaz Nerona.

Tygelinus

Prefekt, doradca Nerona, człowiek być może okrutny jeszcze bardziej niż sam cesarz. By utrzymać się u boku zmiennego i niestałego cesarza, gotów był spełniać jego rozkazy, sam podsuwał mu także niemniej krwiożercze rozwiązania. Nienawidził Petroniusza, zazdrościł mu mocnej pozycji wśród pretorian. W końcu przyczynił się do wydania na rywala wyroku śmierci.

Eunice

Niewolnica Petroniusza, piękna kobieta o jasnych włosach. Zakochała się w wuju Winicjusza, a kiedy ten chciał oddać ją Markowi, zdecydowanie się sprzeciwiła. Z dumą zniósła wymierzone jej razy, a później znalazła drogę do serca arbitra. W chwili popełnienia przez niego samobójstwa zdecydowała się mu towarzyszyć.

Akte

Była kochanka Nerona, która została zastąpiona przez Poppeę. Kobieta łagodna i wyrozumiała - jako jedyna widziała we władcy człowieka. Chociaż nie była chrześcijanką, nie żywiła nienawiści do wyznawców Chrystusa, nierzadko im pomagając.

Paweł z Tarsu

Kiedyś był jednym z najbardziej zaciekłych wrogów chrześcijan. W powieści jest jednym z najważniejszych z nich. Jego nauki pomagają Winicjuszowi odnaleźć sens życia, to on przyjmuje Chilonidesa do grona chrześcijan.

Piotr Apostoł

Rybak, uczeń Jezusa, świadek Jego życia i męki. Człowiek wyrozumiały, dobrotliwy i łagodny. To on nauczał chrześcijan, wciąż przypominając o konieczności wybaczenia i miłości do bliźnich.